1480

Dyalogus creaturarū optime moralisatus. omni materie morali iucūdo modo applicabilis: ad laudem dei ⁊ edificationem hominū Incipit feliciter

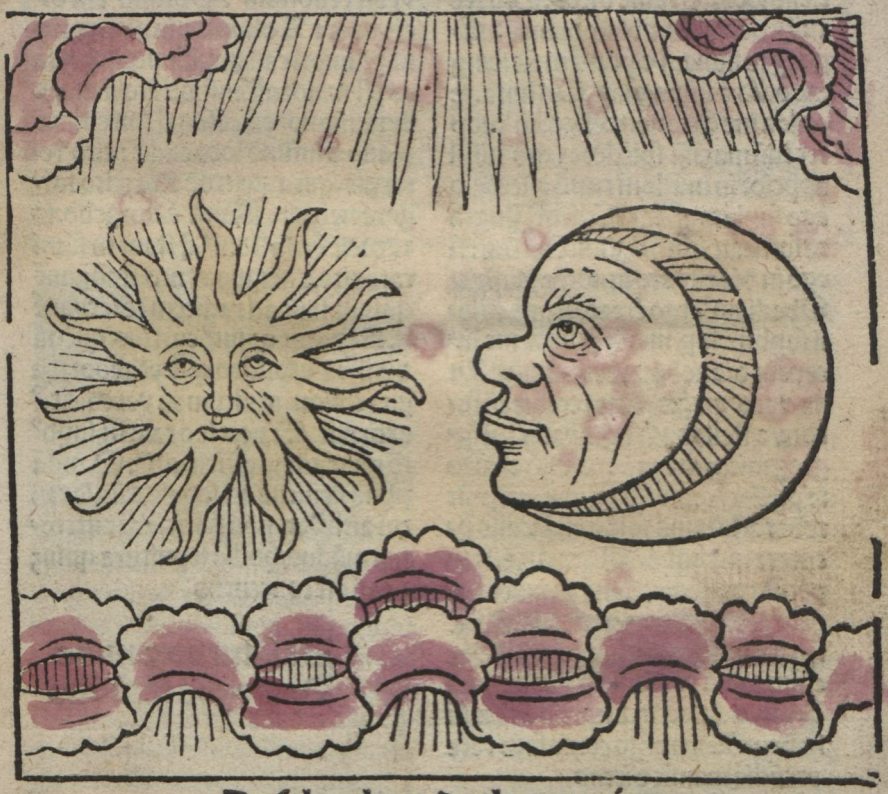

De sole ⁊ luna dyalogus primus

SOl scōm philosophum oculus mūdi/ iucūditas diei pulchritudo celi: mensura tempm/ virt⁹ ⁊ origo omniū nascētium. dñs planetarū/ ductor ⁊ perfector oiū stellarū: Luna vero vt dicit ambrosi⁹ in exameronō est decor noctis: mater rotius humoris ⁊ ministra: mensura tēpm. dñatrix maris: immutatrix aeris ⁊

emulatrix solis Et ppter qd emu
latrix est solis: soli incepit detrahe
ere ac eū diffamare Sol āt id sen
tiens locut⁹ est lune dicēs: Quare
mihi detrahis ⁊ blasphemas? E
go sp te illūiaui ⁊ pcessi tu āt semp
me odis ⁊ impugnas Cui luna. re
cede a me qr te non diligo: cū propt
ter tuū magnū splēdorez ego nihil
appcior in mūdo: si tu nō esses scl'o
ego suplata essem Cui sol Ingra
ta sufficiat tibi magnificētia tua: si
ego in die tu vero in nocte plustras
Obediam⁹ ergo creatori nrō ⁊ no
li supbire sup me: sz pmitte me lu
cere in die ac bona dñi munire Lu
na vero magis aiāta recessit cū fu
rore/ ⁊ stellas ad se clamauit: Ag
greganitqz magnū exercitū ⁊ cū so
le preliari cepit Sagittas enīz mit
tebat aduersus solē ⁊ eū iaculis p
cutere nitebat Sol aūt cuz essz su
perius descēdit ⁊ lunā cū mucrone
ptit⁹ est ⁊ stellas deiecit dicēs Sic
sp cum eris rotūda faciā tibi Nac
enim causa vt fabule dicūt luna nū
qz rotunda permanet: ⁊ stelle casū
habent: Luna ergo confusa in vere
recūdia mansit dicens
Turgidā meli⁹ partiri erat qz to/
tam perire ¶ Sic
enīz multi supbi ⁊ elati volunt soli
dñari nec supiorē vel similē cupiūt
habere Unde glosa. Supbia est
elatio incensa q inferiores despici
ens: supiorib⁹ ⁊ parib⁹ satagit dña
ri Nam velle quidem esse sup omnes: vituperabiliter malum est. sus
tinere alterū sibi silēm gloriosum ē
vt ait crisostom⁹. De talib⁹ enī di
cit poeta Tolluntur in altū vt lap
su grauiori cadant Et nota q quā
to est maior ascensus: tāto maior ⁊
periculosior est casus Qui enim ō
plano ⁊ infimo loco cadit: cito re
surgit. qui autem de alto: cito surgere nequit. Rami enim arboris vt dicit crisostom⁹ q stant in sūmi
tate cito a magno vento frangunt
qui aūt sunt ad radicem cōseruant
Unde etiā ait quint⁹ curtius quēdā
dixisse alexandro q licet arbor ma
gna crescat in altum tn vento citi⁹
extirpat Et licet leo tam sit supb⁹
tn puarū auiū efficit cib⁹. Quidā
phūs veniens ad sepulturā alexan
dri ait Heri non sufficiebat isti to
tus mūdus/ hodie sepultura quinz
pedū est contentus

De saturno ⁊ nube
Dyalogus secūdus

Septē sunt planete ꝑ ocā phōr scz saturn⁹ jupiter mars· sol· ven⁹ mercuri⁹ ⁊ luna Sz distātia magna distātia est int planetā ⁊ planetā: qz refert magister moyses maxi⁹ phūs vt habet in aurea legēda/ q̄ q̄libz circul⁹ cuiuslibz planete habz in spissitudine viā q̄ngētor ānorum .j. tm̄ spaciū q̄z tū posset aliq̄s ire in q̄ngētis ānis de via plana jta tm̄ q̄ iter cui⁹libet diei sit xl. miliaria: et q̄libet miliare sit duor miliū passuū Quadā aūt vice quedā nubes magna ⁊ spissa se eleuare cepit dicēs Magna est excellētia mea q̄a ꝓpter meā magnitudinē planete i mūdo appere ñ valēt dū in aere me pono Sz cū sim sub ipsis ⁊ eos sic obnubilo: q̄tomag̃ si ascēdero superi⁹: obfuscarem eos: Et ꝑ dicēs sursum tēdere cepit Cūq̄z vsq̄z ad saturnū ascēderet ⁊ supscādere vellet. ait saturn⁹ Quis es tu qui ascēdere cupis vbi null⁹ vnq̄z ascēdit. Cui nubes. Ego supascēdam te ⁊ precipitabo Hoc audiens saturnus pturbat⁹ ad arma cucurrit/ et viam ei clausit: jnsup ⁊ nubē deiecit ⁊ ad nihilū redegit dicens Conuenit eū recidiuare q̄ vult super oēs stare.

Hoc enī accidit nabugodonosor q̄ sup omnes reges ⁊ ꝓncipes terre scādere satagebat vt esset rex regū ⁊ dñs dñor. nesciens p̄ supbia q̄ dñaret excelsus sup regnū hoim̄ de quo dr daniel iiij. qn̄ cor nabugodonosor elevatū est ⁊ spūs ei⁹ obfirmat⁹ est ad supbiā: deposit⁹ est de solio suo Un̄ dcm̄ est ei Eijciet te deus ab hōibus ⁊ cuz bestijs atq̄z feris erit habitatio tua. fenū vt bos comedes/ septemq̄z tempora mutabunt super te Sicut dicitur in hystoria scolastica Nō est fact⁹ bestia scōm mutationem corporis sed scōm mentis alienationē ⁊ ablat⁹ ē ei sensus ⁊ vsus lingue. et viō bat sibi q̄ esset bos siue taur⁹ in ā-

teriorib̃us/in posteriorib̃ leo Da
niel quoꝫ toto tpe alienationis eiꝰ
orabat ꝑ eo Ita q̃ septẽ tpa id est
septẽ anni ad p̃ces suas in septẽ mẽ
ses mutati sunt In q̃bꝰ septẽ men
sibꝰ insaniã patiebat̃ ꝑ quadragita
dies: ꝑ alios vero quadraginta ad
coꝫ reuersus flebat ⁊ orabat deum
ita q̃ ex magnis fletibꝰ oculi eiꝰ vt
caro facti sunt Multi aũt ad eum
exibãt ⁊ eũ videbãt Completis er
go septẽ mensibꝰ reuocatus est ad
pristinũ statũ. Non tamen statim
regnauit: sꝫ statuti sunt ꝑ eo iudi
ces septẽ ⁊ vsqꝫ ad finem septẽ an
noꝝ pñiam egit: panẽ ⁊ carnes nõ
comedens ⁊ vinũ non bibens

De stella transmontana dyalogus tercius

Stella q̃ transmontana
nuncupat̃ in vmbilico ce
li est Non eni ad occasũ
tendit nec celũ circuit vt
cetere Sꝫ in medi tullio sedens õ
nia sidera regit ⁊ voluit Est enim
limes vel semita mar̃ ad quã semp
prospiciunt naute Ad hãc stellam
ões alie vnanimiter cõuenerũt di
centes En debes tu semp sedere ⁊
quiescere nos quotidie celũ circui
mus tibiqꝫ incessanter seruimꝰ: da
locũ maioꝰ ⁊ receḋ aliq̃tulũ Qui
bus ait Nescitis quid petatis E
go aũt plurimũ me fatigo vos regẽ
do: ⁊ si vos nõ retinerẽ in custodijs
vestris ⁊ motibꝰ plurimũ deuiasse
tis. vñ cõsulo pacẽ habeatis Stel
le autem propter hec verba nõ sũt
placate: ymmo reciprocate vnani
miter dicentes Te obsecramꝰ vt p
mittas nobis alium rẽtorem eligere
Transmontana vero pturbata/
recessit ⁊ dño nũciauit Stelle aũt

gloriebant & q̃z plurimũ exultabãt & de rectore electionẽ fecerũt Sed quia in vnitate nõ sunt inuicte altri cari simul ac preliari ceperũt Qua de cã sicut oues non hãtes pastorẽ errabãt in sitib⁹ suis nõ permanen tes Nouissime ãt errorem suũ ag noscentes penituerũt & ad rcõrem priorem reuerse sũt & ipsum honorabilit cõfirmauerũt dicẽtes:

Qui bonũ rectorem habet nõ eligat peiorem.

Ita & nos agere cõuenit Cũ enim habem⁹ rectorem q̃ nos recte regat ipsum honorare ac diligere debemus nõ ipsum mutare: sz ꝓ virib⁹ fouere propt laborem quẽ sustinet nos regẽdo Gradus regiminis ꝯ grandis honor/sz graue pond⁹ est: Iñ bernard⁹ Quid est honor nisi on⁹? quid est potẽtia nisi calamitas? quid sublimitas nisi naufragiosa tempestas? Quis ꝑt esse in honore sine dolore? quis est in ꝓlatione sine tribulatione? quis in dignitate sine vanitate? prout refert valerius in libro vij.º de illo rege subtilis ingenij & cõsilij cui cũ esset tradirũ diadema priusq̃z capiti imponeret retinuit diu ipsum & cõsiderans ait O nobile sertũ q̃z felix q̃ tis solicitudinib⁹ & periculis plenũ es tu/ ꝓpter qõ dicit augustin⁹ Nihil laboriosi⁹ nihil difficili⁹ & nihil piculosius q̃z ꝑesse Ideoq̃z narrat valeri⁹ lib.º vij. de cornelio scipione Cui cũ hyspania sorte venissz Rñdit se nolle illuc ire adiecta cã cum q̃d recte faceret nesciret Nõ enim reputauit se viz luculentũ & sufficientem tãto honori & piculo

a 5

De vespero & lucifero Dyalogus quartus.

Et perus est stella noc-
turna. ⁊ lucifer est matu
tina que apparet de ma
ne. he due stelle accumu
lauerũt omnes alias ad se ⁊ cũ his
omnib⁹ pcesserũt ad creatorẽ stel-
larũ dicentes. dñe qui creator bo-
nus es optime nos collocasti: sz in
hoc supplãtate sum⁹ qm̃ splẽdor ⁊
pulchritudo nrã non sp chorusca t:
Idcirco te pie oram⁹ vt solẽ obscu
rare velis ac lũie priuare, vt possi⁹
etiam in die plustrare Quib⁹ crea-
tor. hoc nõ licet qm̃ sol est diei or-
nator horarumqz distributor ⁊ ori
go omniũ nascẽtium ⁊ sine ipso ni-
hil pullulare potest Ideoqz pces
vrãs in hoc non exaudiam Demũ
stelle a creatore petierãt dicẽtes. o
cõditor omniũ creaturarꝫ ad min⁹
in B exaudi nos Exsicca g⁹ ⁊ dele
nebulas de aere que impediũt lum̃
nostrũ: Non enim propẽ nebulas
conspici ⁊ videri valem⁹ multotiẽs
Ad B ãt creator ait: Obmutescite
⁊ iniusta ñ petatis: Scriptũ est in
cathoẽ Q.ò iustũ est petito vel qò
videat honestũ Nebule enim inũ/
datione sua mũdum irrigãt. Si ñ
plueret terra minime germinare ⁊
pullulare valeret Et B dicens stel
las propulsauit ⁊ dixit
Qui nõ petũt ordinata neqz grata
propulsentur
In hoc patz qr q̃ vult exaudiri dẽt
petere ea q̃ sunt iusta ⁊ honesta ad
faciendum ⁊ que sunt scõm rõnem
⁊ volũtatem Propter qò dicit au
gustin⁹ Cũ ea que de⁹ laudat ⁊ p-
mittit petitis: ab illo secure petite:
illa enim petitio a deo pcedit Ve
rum ergo est qò ysiò dicit. Multi
orãtes non exaudiunt petendo/qa
illis meliora qz petunt deus cõferr
Refert enim seneca li. ij. de bñtici
is q alexander cuidam petẽti dena
rium dedit vrbẽ Et cum ille dice-
ret tantũ donũ sibi nõ cõuenire: rñ
dit: nõ quero qd te deceat accipe:
sz quid me dare Sic enim agit de⁹
qr sepe petita nõ cõcedit vt melio/
ra ⁊ ampliora donet Et vt dicit y-
sidorus Sepe de⁹ multos nõ exau
dit ad volũtatem vt exaudiat ad sa
lutem.

De arcu celi ⁊ cancro
Dyalogus quintus

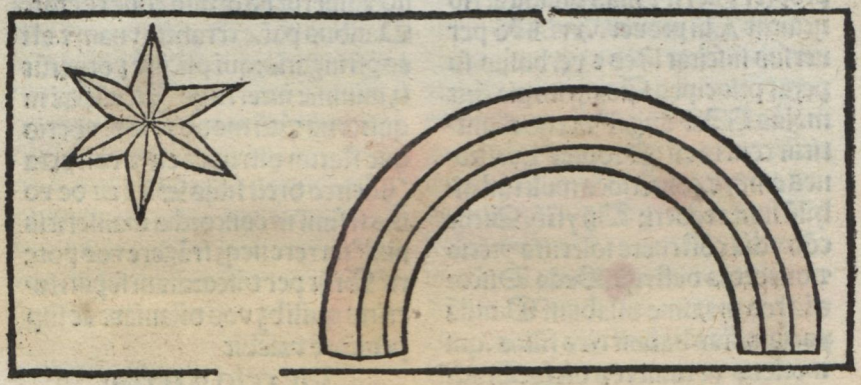

ARcus dñi post diluuiũ primũ apparuit in nubi b⁹ duos hĩs colores scz aquosum ⁊ igneũ propt venturũ iudiciũ q̃ appebat p xl. ãnos añ edificationẽ arche iã incepte vt dr in scolasticis historijs Cancer vero est quoddam signũ celi de quo extãt versus Est cãcer aiãl signũ viciũz maligñũ Cãceris ẽ morbus cãcri stella quoz piscis Cãcer ãt ad arcũ celi processit aiõ irato et ait Magna est audacia tua qr celum capis. ⁊ viã meã ⁊ cursum ceterarũ stellarẋ impedire satagis Cito remouearis aut a nob fustigatus eris vehementer Cui arcus. Nõ bñ locutus es frater. non enim viã tuã impedire procuro propter qd in die me ostendo: tu vero semp in nocte pcurris: si mecũ pliari cupis male meditatus es ob hoc qr magna societas stellarũ tecuz moratur mecum autem nubes ⁊ tonitrua sẽ contra te pugnatura Sed consulo vt eamus ad iudicem iustum vt terminare per sententiam valeat questionem tuam Cunqz simul in dicẽ adirent ⁊ hec omnia referrent: ait iudex Cancer ini que contra ius ẽ quod petis Si tu tantum in nocte pergis. et arcus in die. quomodo ẽ credendum q̃ viam tuam impedire possit Idcirco contra te sententiam profero q̃ nunq̃ in die appareas et q̃ in expensis sis condemnatus Cancer hec audiens erubuit ⁊ dixit

Qui querit questionem sibi dat profusionem

Sic enim multi cõtra ius aliquãdo cupiũt altricari ⁊ sine occasione litigarekt cũ alijs questionari. qua

propter puersi ⁊ mali dijudicati sõ
ijciũtur Ulñ prouerb. xvi. Nõ per
uersus suscitat lites ⁊ verbosus su
perat principes Semp iurgia q̃rit
malus Mal⁹ angel⁹ ⁊ crudel' mit-
titur contra eũ Propter questio-
nes enim ⁊ contetiões multi ad ni-
hilũ sunt redacti: Ulñ ysiõ. Sicut
cõcordia cõstruere solet: ita ꝓtẽtio
⁊ discordia destruit Beda Discor
dia res maxime dilabunt Quidã
patfamilias habuit tres filios. qui
moriens vocauit eos dicẽs Tradi
te mihi virgultas multas siml' colli
gatas· dũ autem apportare fuisset
dixit eis/plicate eas ⁊ frãgite: qui
nõ valuerũt eo q̃ siml' cõnexe erãt.
Quibus pat. extrahite vnam ⁊ ali
as ꝓfringatis: qui plicare potuerũt
sz minime interrũpe Iterũ pat in
quit: vnã tãtũ modo solã probetis
que statim disrupta est ⁊ cõfracta
Idcirco dixit filijs Sic erit de vo
bis si siml' in concordia manseritis
null⁹ terrere neqz frãgere vos pote
rit Si ãt per discordiam separati fu-
eritis quilibz vos dilaniare ac sup
peditare valebit

De celo ⁊ terra dyalogus sextus

Terra scõm phm̃ est meditulliuz
mũdi ⁊ fructũ custos opculũ inser
ni. nutrix viuẽtiũ. mat' nascẽtiũ: vo
ratrix oim̃ ⁊ vite cõseruatiã Qua-
dã aũt vice celũ misit sup terrã hãc
plurimas tẽpestates fulgura ⁊ to-
nitrua ita q̃ plurimũ eã aggraua-
uit Ipsa vero irata aerẽ ad se vo-
cauit dicens: noli frat' te itromitte
re int' me ⁊ celũ q̃ ipm oino ꝓcipi-
tabo: talem enim iniuriam intulit
mihi quã modis oib⁹ vindicare p-
opto Cui aer. B nõ facias soror: sz
da locũ ire. etẽ si celũ te mõ aãrica

nit alias cũ eo iocũdaberis. Terra autẽ victa ab ira cũdia minime cessare voluit sed ad arma cucurrit. ⁊ cum celo p̃liari cepit Intuens aũt hoc aer caliginem ⁊ turpitudinem eduxit ita q̃ celũ terra nõ discerneret Caligo vero in tantũ inter celũ ⁊ terram morata ẽ donec terra irã deposuit ⁊ furorẽ: postea quoq; aer ventos emisit ⁊ caliginẽ effugauit dicens

Omnes debẽt extinguere ignẽ ⁊ non inflammare

Hoc quilibet agere debet cũ pspicit amicos suos iratos Quia iuxta carbonis sñiam jra impedit aiãm ne possit cernere verũ Homo enĩ est extra mentẽ suam qñ irascit. et ideo tũc ab amicis temperãdus ẽ: ac retinẽdus/donec a furore remoueatur ⁊ possit finem ire dare Dicit enim seneca Initium sapientie est iram moderari Nam iracũdiam qui vicerit maximũ vincit hostem prout refert valerius q̃ cum archita tarentinus contra seruũ iratus esset ait. O infelix iã de te supplicium sumerem si iratus nõ essẽ propter qõ patet q̃ abijcienda est ira ab animo Quia sicut dicitur p̃ uerbiorũ vicesimoseptimo Jra nõ habet miãm Nunq̃z enim iudex aliquã sententiã in ira proferre dẽt. Ut̃ legitur in hystorijs romanorũ q̃ cũ theodosius imperator ad iussa seuera nimis esset promptus. q̃dã sapiens eum amonuit vt cũ se irasci sentiret priusq̃z aliquã sententiã proferat xxiij. lrãs alphabeti intra se moraliter diceret vt sic refrigeratus q̃d statuendũ esset aut iudicandũ maturius videre ⁊ scire posset.:.

De aere ⁊ vento Dyalogus septimus

Aer scom phn est spiraculũ omniũ viuentiũ sine quo statim suffocãtur et moriunt cuncta que sub ipso cõsistunt Vent⁹ vero est siccitas terre mobilitas aquarꝝ ⁊ aeris pturbatio. Et qꝛ pturbatio aeris est: aer ipsum añ iudicẽ ⁊ creatorẽ rerum citauit dicẽs O creator cũctorum respice in me ⁊ misereremei Satis me amplifice collocasti ꝓpter quod grãs tibi ago: qꝛ vitã oim viuentium me cõstituisti: sꝫ in hoc deceptus sum qꝛ ventus hic me sp infrigidat ⁊ intempatum me reddit: idcirco illi dico q̃ si vlterius in me sufflare ꝓsumat ipsum totũ suffocabo Cui creator Vale dicis aer. vent⁹ itaqꝫ si te infrigidat ⁊ verberat tñ te purgatũ ⁊ temperatum reddit Si ergo vent⁹ in te non sufflaret. infirm⁹ ⁊ tediosus ⁊ corruptus existeres ⁊ omnibus odiosus/ quapropter eum diligere dẽs qui in ꝓfectione ⁊ rectitudine te cõseruat Aer autem a iudice deo sedatus ait

Correptores amare ⁊ portare debemus

Ita quilibet correptores audiat ⁊ diligat ꝓpterea qd̃ viam veritatis illi demonstrãt Infirm⁹ enim q̃ odit a medico amarã potionem recipere non patit se curari ⁊ sic nõ liberabit. ⁊ qui odit correctorẽ non diriget Tũc vero medicũ homo odit qñ correctorẽ suũ odit ⁊ nõ subtinet Sed verũ est quod ait crisostomus Incurrit odiũ q̃ arguit criminosos Et seneca: qui arguit inimicũ ipse sibi maculã querit Tales enim non sunt sapiẽtes /immo stulti facti sunt: prout dicit ecclĩastes: qui amat corripi sapiens est: stult⁹ autem si corripit / irascitur Ergo corripe sapientem ⁊ diliget te. prouerbiorꝝ ix. ¶ Legitur in vita ambrosij q̃ cũ theodosius imperator quosdam ciues sine iudicio ⁊ deliberatioẽ punisꝫ. ãbrosi⁹ archiepiscopus mediolanen ab eccl'a eũ expulit licet essꝫ catholicus impator Cunqꝫ impator se sic expelli videret. ait Nã ⁊ dauid adulteriũ commisit ⁊ homicidium. Ad hec Ambrosius: Si secut⁹ es errãtẽ seque/re ⁊ penitentem: Impator ꝗ audiens cõpũct⁹ corde pniam egit ⁊ ait Iuueni hoiẽm virũ veritatis ambrosium epm Et statuit vt nullus hõ iudicaretur ad mortem ante xl. dies: vt sedata ira mel⁹ mente serenata equitas videret in iudicãdo.

De littore ⁊ mari Dyalogus octauus

MAre scōm phm̄ est mundi amplex⁹: fons ymbrium ⁊ hospitiū fluuiorum Quia sicut dicit ecclāsticī priō Omnia flumia intrāt mare ⁊ mare non redūdat ⁊ ad locum vnde exeūt flumina reuertūt flumina vt ite⁊ fluant: hoc mare magnū ⁊ spaciosum est vt dicit ps̄ ciij. vñ p suam magificētiā ad litt⁹ prexit dicēs Miror q̄ plurimū ō tua duricia. tu sp mihi cōtradicis ⁊ cōtrari⁹ extitisti. ppter te terrā inuadere nō possū peto vt remouearis de loco tuo vt terram suppeditare valeā. alioquin pliari non desinam Cui litt⁹ Male dicis frat Cōditor oīm rerū sic me collocauit. ⁊ ego propt obedientiā suā magnū sustineo laborem te infrenādo: tu mlt̄ totiens audact sup me ascendis ⁊ me ꝓplurimū aggrauas/ego te vero patient ppt deū porto idcirco ꝗ me verbosari ñ poteris q̄ locū ñ mutabo Mare autem audiens furibunde respondit Si tu sustinere poteris sustine quia te nūq̄ in pace dimittam sed pro viribus te verberabo Littus vero patienter collum sub iugo posuit dicens

Bonos conuenit pugnare ⁊ iniquos castigare

Sic enim prelatus ⁊ quilibet rector pugnare debet ⁊ viriliter agere vt mali p̄ualere non possint Tñ dicit gregor⁹: sicut mare sp rebellat littori quo tenetur et coarcetur sic in religione quidam semper rebellant prelatis qui eos coarcere non possunt Sed boni pastores timere non debent minas pranorū. immo velut vigil pastor qui cōtra bestias oues custodire solet. ita boni pastores sup gregē suum solliciti esse debēt Ideo dicit ysidor⁹: prauī pastores nō hñt curā de ouibus

Sed sicut legitur in euangelio de mercennarijs vident lupũ venientem ⁊ fugiunt Tũc enim fugiũt qñ coram potentib⁹ tacẽt ⁊ mal resistere metuũt Ergo nos cõfortat jheronim⁹ dicẽs Deo placere curem⁹ minas hõim nõ penitus timeam⁹. Refert petr⁹ manducator q dum philipp⁹ rex macedonũ insisteret ⁊ obsideret athenas dixit eis Date mihi decẽ oratores quos ex vobis eligã ⁊ confederat⁹ recedã Rñdit demostenes pirissim⁹ orator Lupi dixerũt pastoribus: tota cã discordie inter nos ⁊ vos sunt canes Sz date nob canes ⁊ erim⁹ amici. qd cum fecissent lupi in gregem ad libitum deseuierũt Ex quo patz q magnũ periculũ est qñ canes id est predicatores ⁊ rectores gregẽ deserunt vel latrare negligũt Sicut ei mansuetudo in hõie est laudabilis ⁊ ira vituperabilis: sic econtrario in cane. mansuetus ãt canis bonus non est: qr feritas canis laudat in cane. sic etiam feritas discreta laudatur in rectore

De igne ⁊ aqua Dyalogus nonus

Ignis est leuis: pur⁹ subtilis/mobil'/lucid⁹ ⁊ calidus. ⁊ qr est tã pciosus ne in se sublimari cepit dicens Ego in terra omib⁹ pualeo ⁊ cũcta consumo: sz si in aquis pualerẽ suplat⁹ omnib⁹ existerẽ ꝓ tanto ad se clamauit aquã dicẽs Soror charissima elemẽtum dei es tu vt ego Quapropter si tibi cõmoratus fuero ⁊ tecũ connexus nõ solũ magnus sed magnificẽtior ⁊ excellentior apparebo. Mñ obsecro te pmitte me tecũ morari ⁊ in te glari Aqua vero simulare se ingeniose cepit dicens Desiderio desidera-

ni hoc pascha tecū manducare Ac
cede ad me secure ⁊ te ꝑ viriḃ⁹ me
liorabo Ignis quoꝫ ḃ audiens iu/
cūdari cepit ⁊ amicabilit̄ ad aquā
intrauit Aqua vero duꝫ ignē in se
hr̄ēt assistentib⁹ sibi dixit jste inimi
cus ⁊ cōtrari⁹ est gn̄is mei: hic me
sepe cōsumpsit ⁊ ad nihilū redegit
mō me vindicare possum ⁊ ipsū ex
tinguere si volo Sꝫ iuxta verbum
apl̄i nolo reddere malū ꝑ malo ne
scl̄m priuet̄ tanto bono· tn̄ volo ip
sum aliqnātulū humiliare Et hec
dicēs parū collegit se ⁊ in ignē min
gere cepit Et ob ḃorare aquā ig/
nis cepit ne ipsum extingueret A/
qua vero miserta est ei nec eū ex to
to extinxit sed ad terram ipsum de
duxit dicens

Deo damus dulcē sonū reddēdo
pro malo bonum

Sed multi hodie per contrarium
reddūt ꝑ malo malū cū volūt vin/
dictā assumere nolētes offensas di
mittere. ꝓpter qd̄ jheronim⁹ dicit
Quō de⁹ donauit in chrō pctā no
stra sic ⁊ dimittamus his q̄ in nos
peccant. ⁊ dei imitatio iniuriā nob
fcām frangit ⁊ renocat Sicut legi
tur in historijs Alexandri q̄ cū q̄
dam eum grauiter offendisset no/
lebat ei dimittere. Aristoteles āt
hoc agnoscēs prexit ad eum ⁊ ait.
Volo dn̄e q̄ hodie sis victoriosus
vltra q̄ꝫ fuisti. quo rn̄dente ait. bn̄
volo Cui ille Tu rex supasti omnia
regna mūdi. sꝫ hodie tu supat⁹ es.
quia si te pmittis supari vict⁹ es: si
tu quoꝫ vincis temetip̄m victorio/
sus eris. qr q̄ semetip̄m vincit ō ō/
nia fortis est vt dicit phūs Ad hec
verba vindcām remisit alexand. et
placatus est Propt̄ qd̄ dr̄ pueriḃ.
xvi· Meli⁹ est patiens viro forti/ ⁊
dn̄at̄ aniō suo expugnatore vrbiū

De aqua ⁊ igne
dyalogus decimus

Aqua ad se ignem clamauit dicēs: quare frater sp contrarij tum⁹ ⁊ inimici Bonū est p̄ceptum dñi custodire q⁹ dicit. diliges p̄xi⁹ tuum sicut teipsum. Matthei xxij. Quia plenitudo legis est dilectio vt dicit aplus ad roānos xiij. Cui ignis Placet qd dicis q⁹ dilectio proximi malū nō opat vt idē dicit eodē capl'o. propter ꝗ eam⁹ ⁊ mansionē sim'l faciam⁹ Cūq; sil'manerent nūq; pacē insimul hēbāt. propterea q aquā ignis sepissime calefaciebat ⁊ ad nihilū redigebat: aqua vero sepe ignē extinguebat. vnde lites ⁊ cōtentiōes inter eos nō desinebāt Qua de cā ab inuicē sunt diuisi dicētes

Null⁹ debet se binare cum contrario neq; stare

Ita nec bonus sociare se debet nec habitare cū malo ⁊ puerso q̄ est suus cōtrari⁹ q⁹ leuiter pdit iusticiam ⁊ famā suam ⁊ omnem opationem bonā propter societatem puersam Vñ quidā phūs Eligas bonos ⁊ humiles cū quib⁹ viuas ⁊ bon⁹ eris Dicit psalmista psalmo xvij. Cū scō sanctus eris ⁊ cū puerso puerteris Ālp'ls hoc esse periculosū cōsiderans vitam cū mal' ducere scribebat prima ad tessal'. iiij. Denūciamus āt vob frēs in nomine domini nostri ihū xpi: vt subtrahatis vos ab omni frē ambulāte inordinate. q⁹ ylio. dicit. Periculū est vitam cum malis ducere: pniciosum est his q̄ praue voluntatis sūt sociari · vñ celū cū aqua suā quā in terrā emittit ablucēs rndit portitori carbonū cum hospitatus fuisset cū eo. frater non possumus cōuenire sil'. quicq̄d enī qd abluere potero p die: vna hora poteris denigrādo maculare: Sic etiā totū qd sapiēs vel bon⁹ acq̄rit multo tpe: stultus vl' mal⁹ destruit vna hora

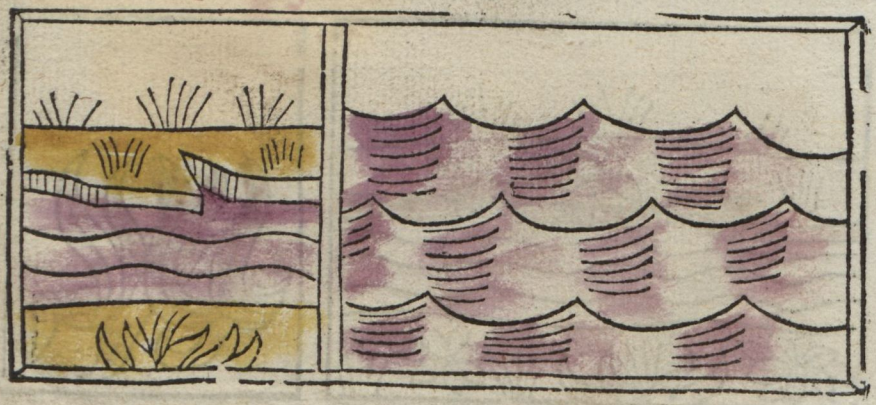

De fluuio ⁊ mari dyalogus xj.

Fluuius est scōm phūm cursus indeficiens: refectio sol' ⁊ irrigatio terre qui ꝓcessit ad mare dicens Recte vocaberis mare id est amarum qz in amaritudiē sp viuis Nonne est magna amaritudo ⁊ ingratitudo tua cum cōtinue de dulcedine mea bibis. ⁊ tu sp amaritudinem in me largiris Dare nūdit Argentum ⁊ aurum non est mecū quod āt habeo hoc tibi do de interioribꝰ corpis mei tribuo tibi tāq̄ amico fideli. idcirco pacifice sustinere dēs amaritudinē meā qz si bn̄ prospexeris inde deriuat̄ dulcedo maxima ⁊ ineffabil bonitas tua. Audiēs fluuiꝰ totꝰ pacificatꝰ ē dicēs Amara debet portare qui dulcia vult gustare.

Ita quemlibet oportet amaritudinem tribulationū portare: si dulcedinem ꝓuoꝝ cupit gustare Quia grego. dicit Tribulatio est porta regni celoꝝ Unde in pſ. c. xvij Hec porta dñi iusti intrabūt ꝑ eā Sicut ꝛ actuū xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū dei Sed quidā sūt siles simie q̄ ascēdens in arborem ⁊ inueniēs nucis amaritudinē in cortice fructus proiecit: ⁊ ideo nō gustauit de dulcedine nucis Sic multi insipiēntes tribulationes ꝓpiciūt cū earuz amaritudinem sentiunt ⁊ ideo de dulcedine ꝓmij vite eterne: q̄ dulcedo dabit̄ his q̄ tribulationes patienter sustinent: nō gustabūt. pro ut quidam abbas exceccatus dicebat Grās ago deo meo qui vindicauit me de inimicis meis/ qui tot mala mihi facere solebāt ꝓ istos duos proditores ⁊ raptores. scilicet ꝓ oculos quos destruxit Alius quidam religiosus cū amisisset oculū: cepit gaudere/ Cunqz alij dolerēt/ quesiuit ab eis pro quo oculo tristabant̄. Et rn̄derunt pro amisso. quib9 ille: qui haberet duos inimicos nō pro eo qui perit sed pro illo qui remanet dolere debet Un̄ ihe ronim9 ad quēdā. non dolleas si nō habeas qō musce ⁊ serpentes hn̄t. quosdā phōs vidim9 vt meli9 cogitationes interi9 clauderēt sibi oculos eruisse.

De monte ⁊ valle Dyalogus xij

Vallis quedã in imo iacebat hñs supra se mõtem excelsum q̃ a iugo subiectionis deuicta impatiẽter/cõtra montẽ verbosari cepit dicens Impie ⁊ nephãde quare me tãdiu grauare non desinis. Cessa nephande a tanto grauamine. muta locũ tuũ qr me suppeditasti. alioqn me de te vindicabo Cui mõs Id qõ dicis fieri non potest. qm̃ creator me ab initio erexit. te vero in imo collocauit. ergo porta patienter vsqz in diem nouissimũ in qo montes ⁊ colles humiliabũt. vt dr ysa. xl. Vallis ãt ꝓpter hec verba magis aiãta cũ arboribꝰ ⁊ herbis ꝯ montẽ preliari cepit qui cũ sagittis ⁊ iaculis ipsum vulnerabãt. Mons aũt hoc intueus: furibũdus effcũs est dicens de ope tuo te iudico serue nequã qr contra dñm tuũ certamen assumere nõ es verita Et hec dicẽs de se magnũ saxũ piecit ⁊ ora vall' obserauit eãqz totã collisit: Vallis ãt humiliata a verberibus dixit

Serui deñt dominis obedire ⁊ ñ contraire

Sic eni multi impatiẽtes agũt cõtra supiores: vñ sunt sub iugo retinẽdi. Quia dr eccl'as. xxiiij Libaria ⁊ virga ⁊ onꝰ asino. panis ⁊ disciplina ⁊ opus seruo Opaẽ in disciplina ⁊ q̃rit quiescere. laxa illi manus ⁊ q̃rit libertatẽ Seruo malino lo tortura ⁊ ꝓpedes Mitte illum in opationẽ ne vacet. in opera ꝓstitue illũ sic eni ꝓdecet illi Quidam dñs hẽbat seruũ pteruũ ⁊ cõtumacẽ. qui dũ vacabat cõtra dñm verbo resistebat. dñs ãt ipsuz fortiter verberauit subtrahẽs delicata: et eũ laboribꝰ submisit. qui fessus a laboribꝰ se correxit ⁊ lingue frenũ posuit Vñ prouer. xxix. qui delicate a puericia nutrit seruũ suũ postea illũ sentiet cõtumacem

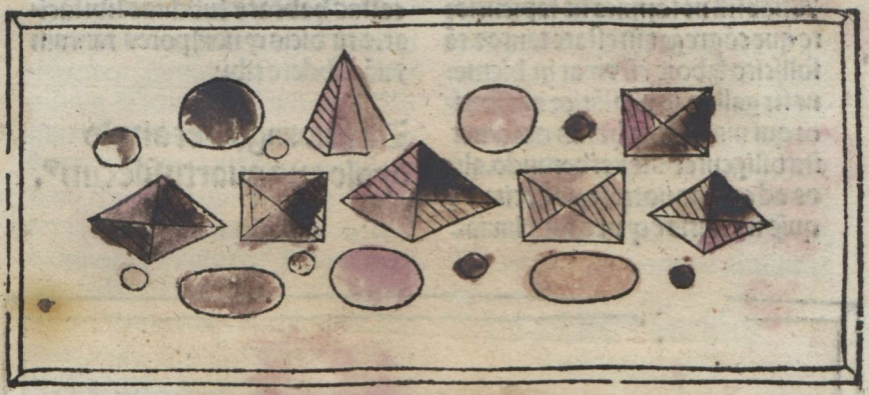

Degēmis ⁊ lapidibus preciosis. dyalogus xiij

Temme oēs preciose simul conuenerūt dicētes Sum⁹ cariores sup omnia hōib⁹ Sed si ad libitum hōim cōparemur erim⁹ abiecte Ob B in remotiorib⁹ locis latitem⁹ vt nō inueniamur absz magno labore ⁊ expensis Hoc est enim qd a possessorib⁹ suis care retineť ⁊ ñ sine magno ꝑcio compať : propter qd non ōnibus ostēdemur dicētes Qui volūt preciosa captare nō immerito se deñt fatigare

Sic ⁊ seru⁹ christi si cupit ꝑciosas virtutes apꝓhendere debet laboribus ⁊ virtutibus insudare vt ꝓ viribus ociosus nō maneat. qz ociositas inimica est anime Uñ in vitis patrum legiť : monachū opantem vnus demon temptat. ociosum mille Idcirco jeronim⁹ dicit Semp aliquid boni facito vt diabol⁹ te inueniat occupatū Nō occupat⁹ est velut castrū bñ clausum cui inimic⁹ nocere non ꝑt Uñ aug⁹ Nō facile capiť a tēptatore qui bono vacat exercitio Debēt enim parētes filios incitare minores ad laborē ne ꝑ pigriciā in pauptate deficiāt. Uñ quidā sapiens rustic⁹ plātauit vineam q cū moreretur dixit filijs suis se abscondisse thesauz in vinea: locū aūt vbi esset non assignauit Mor tuo prē ceperūt fodere vineā vt inuenirent thesaurum Unde factuz est vt vinea fertilis efficereť ⁊ redderet largissimum fructum. Nec videntes filij perceperunt q pater propter hoc dixerat thesaurum esse absconditum in vinea vt studiosius excolerent vineam : ⁊ laborarent remoto tepore Quidam philosophus docuit filium suuz dicēs

Uide fili ne formica sit sapientior te que cōgregat in estate tantor tā sollicito labore vñ viuat in hieme: ne sit gallus te vigilātior aut fortior qui matutinas horas obseruat ita diligenter ⁊ se verberando. alios ad cantus nocturnos excitat. ⁊ quis ita fortis ē q vxores pluriās castas habeat ⁊ subditas sibi faciat. ⁊ tu dicis q non potes tantum vnā subdere tibi.

De smaragdo et anulo dyalogus quartusdecimꝰ.

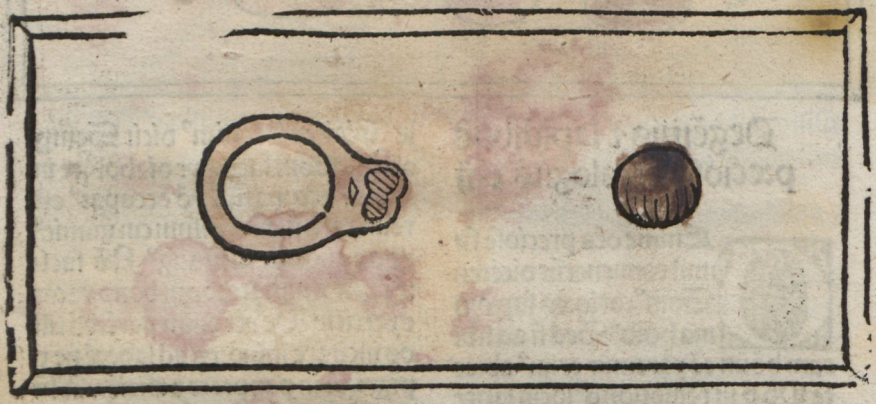

SMaragdꝰ est gemma/ vt dicit brito cui nil viridius cōpatur. Nā herbas virentes frondesq; solo eius intuitu appere facit. iplet oculos ⁊ non satiat vt dicit papias Quidā autem anulꝰ aureꝰ pciosuz quēdam smaragdū gestabat, ppter qd omnes auide eum intuebantur Quadā āt vice ingrate est anulus locutꝰ dicēs Jādiu in statioē mea moratꝰ es. nec vnq; preciū mihi dedisti vñ solue preciū māsionis mee ⁊ recede. aut te spoliatū expellam Cui smaragdꝰ si tecū moratꝰ sū p me sp honoratꝰ extitisti aut in digito regis baiulatꝰ. ⁊ si expellere me vis me mō vende. ⁊ de pcio valoris mei solue stationē tuam q; nō deficiet mihi māsio Anulꝰ āt cū de domo sua expelleret eū ac sine ipō maneret abiectus ⁊ nichili reputatus fuit ab omnibus ⁊ ad extremū liq; factus dixit

Qui cū precioso sedit sit abiectus si preciosus recedit

Sic enim seruus christi est venerandus donec in se retinet pciosas virtutes Si autem abijcit tit abijciēdus Sed sicut dicit seneca Bonus vir si bonus est suis actib⁹ probatur: ⁊ sic probat⁹ reptus ē Quodam tpe cū alexander magn⁹ diceret se esse dñatorem orbis: rndit ei diogenes philosoph⁹ Nequaq̄z es dñs sed seruor meor seru⁹. supbia est enim dña tua ⁊ ancilla mea Te enim ducit: ego aūt eam suppedita ni Carnal' cōcupiscētia gula ⁊ ira sunt dñe tue ⁊ ancille mee. qr te ducunt ⁊ tibi dñantur. ego āt eas suppeditaui ⁊ vici. ⁊ iō tu vere es seruor meor seruus. ⁊ cū serui alexādri vellent ipsum ruere: ait alexander videte ne eum tāgatis: qr vere bonus est ⁊ veritatem dicit Unde gregorius Homo magne dignitatis est: si reperit se modo quo debz sine vicijs signuz magne virilitatis est.

De saphiro ⁊ aurifice dyalogus xv.

Saphirus dicit ysiō ethiologiar xvi. simlis est' sereno celo qui pcussus radijs solis ardētem emittit fulgorem Quidam autem aurifex hunc saphirum preciosuz in diademate impatoris collocare disponebat. quod intuens saphirus ait. magister bone noli me includere qr liber sum ⁊ inuenis ⁊ seculari Idcirco nolo a seclo separi sed cupio gaudere ⁊ p totuz mūdum spaciari Cui aurifex Inclusio tua erit sancritas tua' qm te collocabo

intuto loco vbi sine pavore de cetero viuas Considero enim pciositatem ⁊ valorem tuum ⁊ timeo q̃ si p mundũ vagatus fueris pdituseris quia dicit primo iohannis quinto Totus mũdus in maligno positus est Tot sunt pericula hoꝰ mundi q̃ neccor illa cogitare pt nec ligua exprimere Unde gregorius Semp timere debemꝰ qꝛ in piculo semper sumꝰ. ppter huiusmodi fili charissime te dimittere nolo nec p mũdũ vagari relinquere sz in salua custodia custodire Et hoc dicens saphiruz in serto ⁊ diademate magister inclusit vbi ppetue gloriabat dicēs Est in tuto loco stare meliꝰ q̃z euagari.

Sic enim tutum est viro religioso in claustro ⁊ cella sua manere: quia dicitur in vitis patrũ Vade in cellam tuam ⁊ ipsa te docebit vniuersa. q̃a pax est in cella: foris aũt nisi bella Et vt dicit iheronimꝰ/ q̃ christum desiderat nil aliud querat in secularibꝰ: sed sit ei cella pro paradiso varietate scripturarũ discurrentium plena. his vtat delicijs. harũ fruatur amplexibꝰ Abbas euagrius dixit ad quēdam in vitis patꝛ sibi dicentem Non possum ieiunare nec laborare nec infirmis seruire vade mãduca bibe ⁊ dormi tantũ de cella tua non exeas: quia pseuerantia celle ducit monachũ ad ordinem. ⁊ sic paulatim reuersus est ad opus sue pfectionis

De topasio precioso dyalogus xvjꝰ

Topasius vt dicit papias est gēma q̄ omniū lapidū in se habet colores. ysiō. ethi. li. xvi. dicit q̄ est gēma quedam ex virenti gne oīq̄z colore splendens inuenta primū in arabie insula: que dr topazi vñ topazius dcūs est ab insula Quidā aūt topazius de arabia ductꝰ est romā ⁊ in eccl'a beati petri sup crucē collocatus est ⁊ consecratus est. in qꝰ loco ab omnibus auide videbatur Hic a persuasione in ima ductꝰ ait Quid est semp in eccl'a manere et nunq̄ recedere nec aliquid de mūdo sentire. volo enim cito ad seculū redire vt aliquātulū cum secularibus recreari possum in sclo ⁊ regnare cum xpo Cumq̄z ad seclm reuersus fuisset ac de sacroscā ecclesia recederet ab illicitis cōcupiscētijs mūdi captus exposuit se omnibus flagitijs: ad extremū autem a barbaris reperꝰ ⁊ ab ipis incognitus collisus est ⁊ dispersus ita q̄ nunq̄z cōparuit. tandē ꝓfractꝰ ait Qui de loco sacro pergit: iustum est si se dispergit

Ergo caueant religiosi ad seculū redire ne similr pereant Cōcupiscētie enīsūt naufragia religiosorūz Et ideo dicit augustinꝰ Sicut dilectio dei est omniūz virtutū fons ita dilectio mūdi est fons omniū vicioꝝ. vñ qui vult deū possidere mūdo renuit et vt sit illi deus beata possessio Dicit bernardus. pfectꝰ seruus xpi nihil habet nisi xpm. et si aliquid preter xpm habet pfectꝰ non est Iñ idem Qui spūalibus bonis sunt dotati terrenis negocijs nō debent implicari.

¶ Legitur in vitaspatrū q̄ qui dā frater interrogauit senem dicens: quid faciam qr cogitatio mea non dimittit me nec vna hora sedere in cella mea Et dicit ei senex Fili reuertere ⁊ sede in cella tua ⁊ labora manibus tuis ⁊ ora deum incessanter ⁊ iacta cogitatum tuū in dño ⁊ caue ne te quis seducat vt exeas: ⁊ dicebat Quidam secularis erat adolescēs habens prēm ⁊ desiderabat fieri monachus Et dum multum supplicaret pr̄ suo vt dimitteret eum cōuerti non acquiescebat pater. postmodū autem rogatus a fidelibꝰ amicis. vix acquieuit. Et egressus frater ille adolescens introiuit monasterium ⁊ factꝰ monachus cepit omne opꝰ monasterij pfecte perficere ⁊ ieiunare quotidie Cepit āt ⁊ biduanas ⁊ triduanas abstinere. sitr autem ⁊ semel tm̄ in ebdomada refici Videbat eū abbas suꝰ ⁊ mirabat̄ ⁊ bñdicebat dñz in abstinentia ⁊ labore ipsiꝰ Contigit āt post aliqō tempꝰ cepit frat̄ supplicari abbati suo dicens. rogo te abba vt dimittas me ⁊ vadaz in heremū Dicit ei abbas Fili noli B cogitare. non enim potes susserre

tale laborem ptereo tēptatiōes di-
aboli ⁊ versutias eē. Et si cōtigerit
tibi temptatio: non inuenies ibi q̄
te cōsolet a turbatione inimici q̄ tibi
illata fuerit. Ille āt cepit āplī roga
re vt eū pmitteret abire. Videns āt
abbas eī qr eū retinere ñ poterat/
fcā orōe dimisit eū. Postmodū di
cit abbati suo. rogo te abba vt pce
das mihi q̄ oñdat iter quō ego pge
re debeā. Et ordinauit cū eo duos
monachos moāsterij ⁊ abierūt cuz
eo. Ambulātibusz eis p heremū v-
nā diē ⁊ alteram defecerūt p estu ⁊
pijcientes se in trā iacebāt. Et so-
porati modice sōno/ecce aq̄la veit
pcutienszq̄ eos alis suis pcessit pro
cul ⁊ sedit in terra. ⁊ euigilātes aq̄
lā viderūt: ⁊ dixerūt ei. ecce āgelī
tuus/surge seq̄re eū. Et surgēs va-
ledicēszq̄ frib̄ seq̄bat eā ⁊ venit vs
q̄ vbi stabat aq̄la ipsa. Que mox
surgēs volauit vsz ad vnū stadiū et
iterū sedit. Silr seq̄bat eā frat ille.
Et iterq̄ volauit ⁊ sedit non longe
Cum est vero p horas tres. pmo
dū āt dū seq̄t eā diuertit ipa aq̄la
in dexterā ptē sequentis se ⁊ nō cō
paruit. Frater vero ille nihilominī
sequebat eā. ⁊ respiciēs vidit tres
arbores palmarū ⁊ fōte aq̄ ⁊ spelū
cā. ⁊ dixit. Ecce locī quē mihi dñs
parauit: ⁊ ingressī sedit in ea sumēs
cibū dactiloq̄ ⁊ de fōte aq̄ bibēs: ⁊
fecit ibidē ānos sex neminē videns.
Et ecce vna die venit ad eū diabo
lus in silitudine cuiusdā abbatis se
nioris hñs vultū terribilē. Videns
āt eū frater ille timuit ⁊ pcidēs in
orōnē surrexit: ⁊ dicit ei diabolī. O
remī iterq̄ frat. ⁊ cū surrexisset dix-
it diabolī. q̄tū tpis habes hic. Et
rndit habeo sex ānos. Dicit ei de-
mon. Ecce te vicinū habui ⁊ ñ po-
tui cognoscere nisi añ dies quatu-
or qr hic habitares. ⁊ ego ñ lōge ha
beo a te moāsteriū/⁊ ecce āni sūt xj
q̄ de monasterio ñ exiui nisi hodie
qr cognoui q̄ hic in vicino habita-
res. ⁊ cogitaui mecū dices/vadā ad
hoiem dei istū ⁊ cū eo pferā qō pōt
pdesse aiē mee. ⁊ hō dico frater qr
nihil pficimī sedētes in cellistis qr
corpī ⁊ sanguinē xpi nō pcipimī et
timeo ne efficiamur exteri ab eo si
nos ab B misterio elōgaueriī. sz di/
co tibi frater ecce hinc tribī milibī
est monasteriū hñs pbrm. eamī gī
dñica die aut pī duas ebdoādas et
accipiaī corpī ⁊ sāguinē xpi ⁊ reuer
tamur ad cellas nrās. placuit frī il-
li suasio diabolica. et veniente die
dñico ecce diabolī venit ⁊ dicit ei.
veniamī qr hora est. Et exeūtes p
rexerūt ad pdictuz monasterū vbi
pbiter ille erat. ⁊ ingressi in eccla
miserūt se in orōez. Et exurgēs ab
orōne frater ille respiciēs nō inuenit
qui adduxeāt cū ibi ⁊ dixit vbi pu
tas pexit: nū ad cōe neccāriū ābula
uit. ⁊ cū diu sustineret ñ venit. post
modū āt exiēs foras req̄rebat eū. ⁊

eū nō repperisset dixit ad frēs loci
illi interrogās eos vbi est abbas il
le senex qui mecuz ingressus est in
ecclam Et dicūt ei Nos neminē a
liū vidim nisi te tātū Tunc cogno
uit frater ille qz demon fuisz z di
xit. vide cū qua argutia diabol me
eiecit de cella mea: sz tñ nō me peni
tet qz ad op bonū veni. pcipio cor
p z sanguinē xpi: z sic in cellā meā
reuertar. Et post missas volētem
reuerti tenuit euz abbas moasterij
ipsi dicēs: nisi reseceris ñ dimitte
mus te: Et cū cibum pcepisz z re
gredi vellet in cellā suā: ecce diabo
lus iterū venit in silitudie cuiusdā
iuuenis sclaris z cepit eū respicere
a summo capitis vsz ad pedes z di
cere: ipse est iste. non est hic At ille
ait. puto me cognoscis? Tñ p tātū
temp quō me hēs cognoscere E
go vicin pris tui fili illi Quō? nō
ē dcūs pater tu sic. z mater tua ta
le nomē nō habuit. z tu sic ñ vocaris
z mācipia illa z illa sic nō sunt dcā?
Mater tua z soror tua añ tres an
nos mortue sūt: pater āt tu mō de
fūct est z te fecit heredē dicēs Cui
habeo dimittere substātiā meā ni/
si filio meo viro scō q̄ reliqt sclm et
abijt post deū ipsi dimitto oia boā
mea Mō aūt qui timet dñm z scit
vbi est dicat. vt veniēs distrahat z
eroget ea paupib p aiā mea z sua
Et prexerūt multi requrentes te z
minime inuenerūt Ego āt veniēs
ex occasioē ppter quoddā op hic
cognoui te esse Añ nō facias mo
ras sz veni z vende ōnia z fac vm vo
lūtatem patris tui Rñs frater ille
dixit. non necesse habeo reuerti ad
sclm Dicit ei diabol Si nō veneris z deperieris substātia illa. in p
spcū dei tu es reddes rōnē: quid
enim mali tib. dico vt venias z ero
ges paupib z egenis qūo bon dis
pensator vt nō a me retrccib z ma
le viuentib extricet qō paupib di
missum est. Aut q̄d onerosum est
vt venias z facias elemosinas scōz
volūtatē patris tui p aiā ei z re
uertaris in cellā tuam. quid mlta?
Vadēs trem deposuit in sclm z
venēs cū eo vsqz ad ciuitatē reliqt
eū Voluit āt frat ille ingredi in do
mū pris tanqz iā defūcto eo z ecce
ipse pater eius viu egrediebatur:
et vidēs ñ cognouit eū. z ad eū ait:
quis es tu? Ipē vero turbat nihil
poterāt rndere. et cepit eū iteratis
verbis pater ei interrogare vñ eēt
Tūc cōfusus dixit ei. ego sū fili tu
us. z ait illi Ut quid reuersus es?
qui erubescēs dicere qō verū erat
ait. caritas tua me fecit reuerti qz
desiderabā te vide Et remāsit ibi
Et p aliquātū tēp incurrit forni
cationē z multis supplicijs afflict
a prē suo infelix ille pñiam ñ egit sz
remāsit in sclo: Ideoqz dico frēs.
qz monach nūqp debet q̄zuis sua
sus ab aliquo egredi de cella sua.

De carbũculo ⁊ speculo dyalogus xvi

Carbũculus dicit hypo. est quidam lapis pretio sus sic dictus eo q̃ ut ignitus vt carbo cuius etiam fulgor nec nocte vincitur. Lucet enim in tenebris adeo vt flammas ad oculos vibrat Ad hunc accessit quoddam speculũ vitreuz dicens frater inter splẽdidas ⁊ preciosas gemmas splendidus ⁊ lucidꝰ es ego q̃z eciam clare resplẽdeo/ita q̃ clare in me cũcta prospiciunt: si ergo inuicem binati fuerimꝰ magis excellentiores ⁊ appreciati erimꝰ in septuplo: Cui carbũculus Et q̃d dicis consentire nolo ꝓpter q̃d considero q̃ ex debili materia creatus es scz de vitro. ego q̃z de natura pciosarum gemmarũ Idcirco non est conueniens qm̃ ysiõ dicit. Similis enim esse filiꝰ matri solet ergo qz tu non es simil mei recede ⁊ adiecit

Nunq̃ nobilis cum viliori descẽdat/nec cum eo contendat

Sicut enim xp̃ianus qui est ò nobiliori genere scilicet de christo/q̃a a christo dicit̃ christianus nõ det attendere nec audire diabolum qz est vilior omnibꝰ Unde in libro clementis qui diaboli voluntatibꝰ se sponte subdiderit pacem erga deum ⁊ hoiẽm non hẽbit Et augustinus Non põt diabolꝰ decipere aliquem nisi quis voluerit ei pbere sue voluntatis assensum. propt̃ quod iheronimꝰ dicit. Potestas quidem diaboli non timetur nec timeri debet quia timor illiꝰ atz iactãtia semp̃ i tua voluntate est Nõ enim potest caro facere nisi quod voluerit animus

Legitur in vitis patrũ q̃ quidam